

Slóðbrótandi virki sett á stovn

Tiðindaskriv

Fyribyrgjandi viðlíkahald hevur ikki verið nógv nýtt í Føroyum higartil, hóast tað eru bæði pengar at spara við tí, og bótir munandi um trygdina á virkjum og skipum. Men hetta vil P/F ES Ídnaðartækni broyta uppá!

P/F ES Ídnaðartækni hevur fingið til vega eitt Termografi kamera, og vibratiónsmálið útgerð, ið ger felagið fært fyri at siga í hvørjum standi eitt El-kervi ella ein maskina er í. Eisini eru nógvir aðrir møguleikar við hesi útgerð, so sum at man kann finna feilir við isolatión (bjálving), fuktintreingjan og mangt annað.

So kann ein spyrja, hvussu man kann spara pengar økja um trygdina við tí? Jú, við hesi útgerð kann man finna feilir áðrenn skaði stendst av tí, bæði á útgerðina og møguleiga á fólk sum arbeiða við hesi útgerð!

Eisini er nóggur peningur at spara við at kunna planleggja nær man umvælir sína útgerð! Um ein maskina í einari framleiðislu steðgar, so steðgar oftast øll

framleiðslan. Og hetta kann gerast sera kostnaðarmikið. Fyri tað fyrsta skal útgerðin umvælast her og nú, og tað merkir ofta:

- Arbeiði um kvøldarnar og næturnar.
- Eykalutir skulu fást til vega, og ofta skulu teir koma ekspress úr útlandinum.
- Leveringstíðin av framleiðsluni kann ikki haldast.
- Tað sum skuldi framleiðast spillist møguliga. (Fiskur o.a.)
- Tímalønt arbeiðsmegi stendur og bíðar eftir umvælingini.
- Arbeiðsfólk kunnu koma til skaða
- Skaði kann standast á bygning, skip ella aðra útgerð.

Men um virkið/skipi visti av feilinum, hvussu umfatandi hann var, og á leið hvussu lang livitíð var eftir, so høvdu tey møguleikan at planleggja eina umvæling. Og so høvdu tey havt bestilt eykalutir á vanligan hátt, og umvælingin kundi farið fram, meðan framleiðslan lá still avlíkaval. Og um talan var um eina stóra umvæling, so kundi virkið/skipi heinta tilboð uppá arbeiði.

Og kanska mest umráðandi, so vildi eingin skaði staðist av hesum.

Tá talan er um bjálving, er tað ikki ein feilur ið knappliga ger seg galdandi. Tá er tað meiri tann framhaldandi missurin av orku, ið kostar pening. Tað kann verða upphiting av húsum og virkum, har nóggur hiti ferð til spillis, av tí at bjálving manglar, er vorin vát, er dottin niður, ella kanska bara ikki er sett rætt upp. Tað sama ger seg galdandi við fyrsti- og køligoymslunum, har hitin bert ferðast hinvegin.

At broyta temperaturin í einum rúmi, tað verði seg at hita ella køla tað, er sera orkukrevjandi, og harvið eisini kostnaðarmikið, og tí er bjálvingin av stórum týðningi. Alt hetta ger seg sjálvandi eisini galdandi í vanligum sethúsum.

Hvussu virkar útgerðin?

Í stuttum kann sigast, at eitt thermografi kamera, er eitt tól ið kann konvertera infrareyðar strálar, til visuelt ljós!

Infrareyð stráling:

Alt materieli, tað verði seg

fast, flótandi ella gas, hevur eina termiska orku í sær. Henda termiska orka vil altíð flyta seg frá heitum til kalt. Og á yvirflatuni á hesum materialum, vil ein stráling av temperaturi fara fram. Hendan strálingin vil eisini altíð verða í tí infrareyða umráðnum á elektromagnetiska skalanum, tað merkir at vit kunnu ikki siggja hana við eygum okkara.

Til dømi, kann nevast eitt drívhus. Sólárljós, sum vit siggja, kemur inn ígjøgnum glasið, ið dekkar drívhusið, og rakar ymisk objekt og plantur inni í húsinum. Hesi objekt gjerast heit av ljósinum, og senda infrareyðar strálar, sum vit ikki siggja, frá sær. Men infrareyðar strálar kunnu ikki ferðast ígjøgnum glas eins og ljós, og verður tiskil speglað inn aftur í rúmið, sum harvið gerst heitari og heitari. Og sostat hevur man drívhus-effektina.

Vibratiónsanalyssa

Hetta verður nøtt til maskinari, har vit hava roterandi røslu. Við at málað vibratiónirnar á einari maskinu ella motori, og síðani hyggja at frekvensunum á vibratiónunum kann avgerðast hvar hesar vibratiónir stava frá.

Hvar kann hetta nýtast!

Allastaðir har vit yvirføra orku, vil ein partur av orkunum "blíva vekk". Hetta skal tó skiljast soleiðis, at orka kann sjálvandi ikki blíva

vekk, tí orka kann hvørki skapast ella oyðileggjast! Hetta viðførir so, at tann orkan ið vit yvirføra og ikki kemur fram, verður sostatt til aðra orku!

Og innanfyri maskin og El, verður henda orka til hita, ella termiska orku. Og við at hyggja at hvar hendan termiska orka kemur fram, kann man avgerða um tað er ein byrjandi feilur ella ikki. Tað krevst at tú veit hvat tað er tú hyggur at, alto at tú skilir funktiónina á tí, sum verður kannað. Tí øll mekanisk og elektrisk útgerð hava eina "virkningsgrad". Tað er, at ein partur av orkunum, ið verður nýtt, ferð til spillis, og kemur fram sum termisk orka.

kvensi hesar vibratiónir lyggja, kann man avgerða hvar tær stava frá. Tað kann til dømis verða:

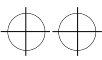
- Defekt leje
- Skeiv upprætting
- Feilur í kobling
- Ov stórt tróst á reimum
- Manglandi smyrjing
- Ov nógv smyrjing

P/F ES Ídnaðartækni

P/F ES Ídnaðartækni hevur lagt seg eftir at kunnu bjóða eina heildarloysn innan fyribyrgjandi viðlíkahald,

vibratiónsanalyssu og Lincoln-smyrjiskipanir til virkir, skip og stovnar. Umframt hetta hevur ES Ídnaðartækni umboði uppá SKF í Føroyum.

Málið hjá felagnum er at tryggja kundum sínum eina tryggari, effektivari og biligari framleiðslu, til gagn fyri øll.

Føroyingar við til at loysa basaltgátu

Sindrimanningin, tá hon varð savnað í Havn herfyri.

Myndir Jens K Vang

UNDIRGRUND OG GRANSKING

Jan Muller

Herfyri stovnaðu oljufeløgini, sum eru virkin á landgrunninum, felagið Sindri, sum skal vera við til at loysa ymsar vísindaligar uppgávur í sambandi við leiting á landgrunninum. Sett er út í kortið ein rættliga einastandandi verkætlan, sum hevur til endamál at loysa tann nógv umrødda basaltknútin. Stórir partur av føroyska landgrunninum er fjaldur av tjúkkum basaltflaum. Vanliga verður seismikkur brúktur til at "siggja", hvar í undirgrund-

ini olja kann goyma seg. Men basaltið forðar seimisku bylgjunum at siggja niður undir basaltið. Nú eru so settar 10 mill. kr. av komandi trý árinum at kanna basaltið sjálvt og fyri at finna út av, hvussu bylgjurnar háttu sær í hesum harða grótslagnum.

Í fyrstu atlogu verða data savnað. Kanningarnar byrjaðu á Glyvursnesi fyrri stuttum, har tað var borað 700 metrar niður gjøgnum basalt. Kjarnurnar verða síðani kannaðar á Jarðfrøðissavnið og hjá GEUS í Danmark. Tá boringin varð liðug var farið at gera fysiskar mátingar í

Claus Andersen., deildarleiðari á Jarðfrøðissavnið stendur fyri spennandi kanningunum á Glyvursnesi og í Vestmanna. Hann letur væl at.

Myndir Jens K Vang

boriholinum á Glyvursnesi og einum gomlu boriholi í Vestmanna. Borifólkini komu úr Finlandi. Fólkini, sum hava staðið fyri mát-ingunum í holunum, koma úr Wales. Aftrat hesum fólkom eru so bæði fólk frá Jarðfrøðissavni og GEUS

við. Harafturat hevur Frøðskaparsetrið fingið ein týðandi leiklut í tulkningini av tilfarinum. Fleiri av kjarnupróvunum verða eisini sendir av landinum til framkomnar rannsóknarstovur.

Komandi vár verða síðani gjørdar seismiskar kanningar, sum hava til endamál at vita, hvussu ljóðbylgjurnar bera seg at í basaltinum.

Tað er greitt, at hægri føroyskir granskingarstovnar hava ein týðandi leiklut í hesi granskingini. Ein kann siga, at henda stóra verkætlan gevur ungum føroyskum granskarum møguleika at royna seg á einum nýggjum øki, hvørs rávøra er føroyska undirgrundin, føroyskt basalt.

Claus Andersen, deildarleiðari á Jarðfrøðissavnið og ein av oddamonnunum aftanfyri verkætlanina heldur tað vera sera gott, at føroyingar eru knýttir at hesi ætlan, og at tað hevur eydnast at fáa øll oljufeløgini at arbeiða sam-

an. Tað er í teirra alra áhuga, at gátan við basaltinum verður loyst.

Ein kann eisini siga, at nettupp henda gransking er avgerandi fyri, um oljufeløgini í framtíðini fara at váða nógvan pening við at bora gjøgnum basaltið og harvið avdúka, hvat liggur undir tí - møgulig risastór olju og gassfelt. Hetta er í tráð við føroyska oljupolitikkin: at leitingin skal koma inn á grynri vatn heldur enn at vera úti í stóru dýpunum, har kostnaður og arbeiðsmústøður eru nógv øðrvísi.

Frá boriholinum í Vestmanna, har serfrøðingar úr Wales gjørdur mátingar herfyri